

مورد محاکمه قرار می‌دهند و در نهایت آن قدر این فرد را مورد بازخواست قرار می‌دهند که نهایتاً خودش هم می‌خواهد خود را محاکمه کند. این در واقع کلیت این اثر و جهانی است که در آن ساخته شده، جهانی که به نوعی یوزف را در خود غرق می‌کند. در حالی که او فقط می‌خواهد زندگی ساده‌ای داشته باشد، با موجی از تهمت‌ها و افتراها مواجه می‌شود که امکان تحقق چنین زندگی‌ای را از او می‌گیرد.

نقد تأثیر سنت و مذهب نیز در این اثر پررنگ است. به‌ویژه آنجایی که سنت و مذهب در کنار ایدئولوژی قرار می‌گیرند و جنبه‌ای سرکوبگر پیدا می‌کنند.

این شخصیت، در واقع در فضایی گرفتار شده که از سوی مذهب، به او خطوط و دستورات مشخصی داده می‌شود با این عنوان که «اگر این کارها را بکنی به صلاح است». اما یوزف کا، در پی هویت خودش است و در تلاش است در کنار این دو نیرو راهی برای عبور و گذر پیدا کند تا خودش را بیابد.

با توجه به استقبال خوب مخاطب از دور اول اجرای کار از بازخورد مخاطبان تا این لحظه بگویید؟

بله، خدا را شکر تماشاگر خوبی داریم و مردم به دیدن اجرا می‌آیند. قصه را دوست دارند و همین باعث شد تصمیم به باز تولید اثر بگیریم.



سحر عبدالمالکی
بازیگر:

تقریباً همه این شخصیت
را دوست داشتند

از اولین مواجهه‌تان با این نمایشنامه و اینکه تا چه حد این نقش و این موقعیت را درک می‌کردید و با چه نگاهی به آن نزدیک شدید بگویید.

در خود نمایشنامه شخصیتی که در واقع یک خانم خدمتکار است معرفی می‌شود؛ کسی که صبح می‌آید و کارها را انجام می‌دهد و به این شکل در روند نمایش حضور دارد. اساساً شخصیت در ابتدا ماهیتی شبیه به یک دلقک نداشت. اما در ادامه و با توجه به اتودهایی که زدیم، فرم خندیدن این شخصیت، شیطنتها و ریمیتی که در طول اجراها، خصوصاً در همان مراحل ابتدایی تمرین‌ها با راهنمایی‌های آقای دل افکار گرفتیم، به این نتیجه رسیدیم که بهتر است این شخصیت را اندکی عجیب و خاص‌تر طراحی کنیم. این تصمیم در طراحی لباس، نوع بیان، طراحی گریم و نیز حرکاتی که به شخصیت اضافه کردیم، نمود پیدا کرد و در نهایت موجب شد شخصیت شباهتی نسبی به یک دلقک پیدا کند.

به این ترتیب در تأثیر این کاراکتر روی زندگی یوزف کا تغییری ایجاد نشد؟

دقیقاً، چون اساساً در نمایشنامه نیز چنین آمده بود که این شخصیت یک خانم است که در نهایت مشخص می‌شود با تمام افراد دیگر، به‌ویژه با بازپرسان هم‌دست است. بنابراین تصمیم گرفتیم این وجه مرموز را در شخصیت او پررنگ‌تر کنیم و از یک کاراکتر کاملاً رئالیستی، به شخصیتی بازمه‌تر و



شهرز دل افکار
کارگردان:

یوزف کا، در پی هویت
خودش است

خود شما در این نمایش علاوه بر کارگردانی، دو نقش مختلف را نیز ایفا می‌کنید. علت این تصمیم چه بود؟

واقعیت این است که در آن مقطع زمانی، نتوانستیم بازیگر مناسب برای این نقش‌ها پیدا کنیم و گزینه‌ای نبود. بنابراین تصمیم گرفتم خودم بازی کنم. دیدم اجرای این دو نقش توسط خودم جالب درآمد و همین شد که تا انتها خودم ایفاگر این دو نقش شدم.

آیا نمایشی که شما اکنون روی صحنه دارید، «یوزف کا» را به عنوان نمادی از انسان مدرن که در جهانی سرشار از مفاهیم گوناگون گم شده و نمی‌داند به کدام سو باید برود معرفی می‌کند؟

بله، این هم تعبیر جالبی است. یوزف کا، فردی است که می‌خواهد هویت، مکان زندگی و جایگاهش را از او بگیرند و در این مسیر حتی جنسیتش هم در حال تغییر است. در واقع، انسان سرگردم است که صبح از خواب بیدار می‌شود و به او اجازه نمی‌دهند از خانه خارج شود؛ و تمام مدت او را

نمایشنامه را چگونه انتخاب کردید و علاقه‌تان به کلیت داستان «یوزف کا» از کجا نشأت گرفت؟

در حقیقت ابتدای یکی از دوستانم قصد اجرای این نمایشنامه را داشت و برخورد اولیه من با این متن کاملاً اتفاقی بود، اما همان برخورد اول باعث شد که به شدت از آن خوشم بیاید. در واقع از همان‌جا جرقه آغاز کار برای ما زده شد و شروع به کار روی آن کردیم.

چیزی که شاید سؤال بسیاری از مخاطبان باشد سبک اثر است. آیا به عنوان کارگردان این نمایش، اثر را بیشتر سورئال می‌دانید یا ترکیبی از چند سبک؟

سبک این اثر تلفیقی و ترکیبی است و در یک بستر سورئال از عناصر اکسپرسیونیستی نیز استفاده شده است و این عناصر اکسپرسیونیستی را چه در طراحی نور و رنگ و چه در شیوه بازی‌ها می‌بینید. ما تلاش کردیم در این شکل اجرای تلفیقی و با استفاده از تخیل جهان و دنیایی دیگر بسازیم، یک جهان متفاوت. گریم و لباس هر دو نقش مؤثری در این فضا دارند.

در مورد انتخاب بازیگران نیز برایمان بگویید. چون به‌هر حال در پروسه بازتولید، تغییراتی صورت گرفت.

بله اغلب بازیگران تغییر کردند و بازیگران جدیدی به کار پیوستند. در واقع، تعدادی از بازیگران قبلی نتوانستند در دور جدید اجراها حضور پیدا کنند و ما ناچار شدیم ترکیب جدیدی از بازیگران انتخاب کنیم و وارد روند اجرا شویم.

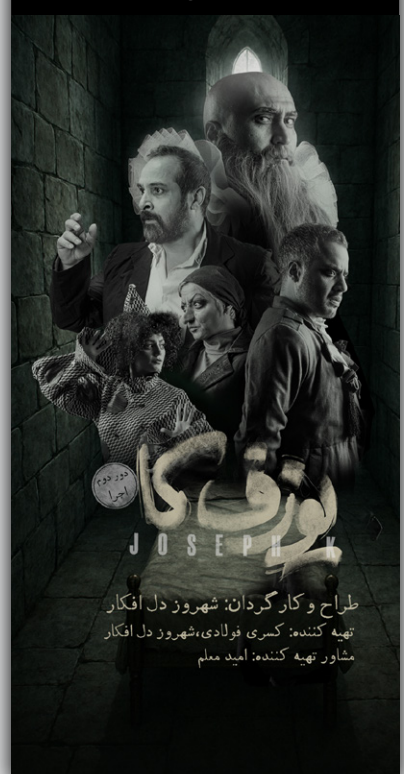
روایت

سرگشتگی جنون آمیز بشر

گفت‌وگوی
صبا با عوامل
نمایش
«یوزف کا»

مریم عظیمی
گفت‌وگو

نمایش «یوزف کا» به کارگردانی شهرز دل افکار دوم اجراهایش را در تماشاخانه هما آغاز کرده و با ترکیبی از بازیگران جدید و بازیگرانی که در دور اول اجرا حضور داشتند به روی صحنه می‌رود. این نمایش با نمایشنامه‌ای به نویسندگی محمد چرمشیر و فرهاد مهندس پور، برگرفته از «محاکمه» رمان مشهور کافکا است. در ادامه گپ و گفت خبرنگار صبا با عوامل این نمایش را می‌خوانید.



طراح و کارگردان: شهرز دل افکار
تهیه کننده: کسری فولادی، شهرز دل افکار
مشاور تهیه کننده: امید معلم

